РЕСПУБЛИКА БАЙРОҒИ ОБЛАСТИМИЗДА!

ЮКСАК МУКОФОТГА ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ЯНАДА ОШИРИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК. ҲАР КУНИ 5—6 ПРОЦЕНТДАН ПАХТА ТАЙЁРЛАШ УЧУН КУРАШАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 194 (4910). ● 2 октябрь, 1973 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ КОЛХОЗДА

Шу кунларда колхоз далаларида бўлсангиз, «оқ олтин» учун каттадан-кичикнинг баробар курашаётганлигини, маррага тезроқ етиб бориш учун меҳнат фронти қизғин тус олганлигини кўрасиз. Оққўрғондаги «Москва» колхози аъзолари ҳар йили ҳам пахта тайёрлаш йиллик планларини биринчилар қаторида бажаришга одатланиб қолганлар. Улар бу йил беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида йиғим-терим суръатини айниқса кучайтирмоқдалар. Колхоздаги барча куч ва техника теримга тўла сафарабар этилган. Ҳамманинг ҳаракати йиллик планни узоғи билан тўртинчи октябргача бажариш, гектаридан 45 центнердан ҳосил топшириш тўғрисидаги социалистик мажбуриятни эса 15 октябргача адо этиш. Бу курашда йиллик планни муддатидан илгари адо этган Қолдибек Оролов, Диянпан Шоҳимардонов, Ислом Алиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар шу кунгача гектаридан 30 центнердан оширнб ҳосил топшириб, ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшмоқдалар. Илёс Айвазов, Жаъфар Нажибов, Муслим Тафиев сингари механик-ҳайдовчилар кечаги кунғача 100—110 тоннадан пахта териб механик-ҳайдовчилар ўртасидаги социалистик мусобақада совриндор бўлмоқдалар.

Ушбу сатрлар ёзилаётганда яна бир хушхабар келди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети республикамиздаги илғор областлар, районлар, совхозлар, колхозлар қатори кейинги ўн кунликда пахта тайёрлашда юқори кўрсаткичга эришган «Москва» колхозини кўчма Қизил байроқ билан мукофотладилар. Бу мукофот колхоз пахтакорларининг ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Терим суръатини янада кучайтиришга кўпчиликни ғайратлантирди.

— Биз республика партия ва ҳукуматининг пахтакорларимиз ишига берган юксак баҳоларига жавобан янада фидокорлик кўрсатиб меҳнат қиламиз, — дейди колхоз раиси Исмоил Шубладзе. — Йиғим-терим бошланишидан олдин тузилган графигимизда пахта тайёрлаш планини ўн беш иш кунида бажариш мўлжалланган эди. Ҳозирги ишнинг бориши колхозчиларимиз ўзларининг ана шу сўзлари устидан албатта чиқаётганликларини кўрсатиб турибди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти механизаторлар, пахтакорларнинг янада унумли ишлашлари учун зарур бўлган барча шароитларни яратиб бермоқдалар.

Биз йиллик планни эртароқ бажарамиз. Лекин ҳали далаларимизда ҳосил жуда кўп. Зиммамизга олган социалистик мажбурият — гектаридан 45 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш ва уни сира нобуд қилмай давлат омборларига топшириш тўғрисидаги сўзимизнинг устидан чиқиш учун дала ишлари суръатини асло бўшаштирмаймиз. Республикамиз ҳамда Ўзбекистон Компартияси 50 йиллик тўйи шарафига бошланган мусобақани қизғин тус олдириб, деҳқончилик ишларини барча соҳаларда юқори кўрсаткичлар билан якунлашни таъминлаймиз.

ТАСС АХБОРОТИ

„СОЮЗ-12" КОСМИК КЕМАСИНИНГ ЭКИПАЖИ ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШДИ

Космонавтлар Лазарев ва Макаров ўртоқлар «Союз-12» кемаси ичида иш программасини тугатгач, 1973 йил 29 сентябрда ерга қайтиб тушишди. Москва вақти билан соат 14 дан 34 минут ўтганда «Союз-12» космик кемасининг туширилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясида Қарағанда шаҳридан 400 километр жануби-ғарбда оҳиста қўнди. Ерга тушган космонавтлар ўзларини яхши ҳис қиляптилар.

Орбита бўйлаб учиш чоғида мўлжалланган синовлар ўтказилди ва такомиллаштирилган борт системалари текшириб чиқилди.

Космик кемани маневр қилдиришда, мўлжалга олдиришда ва стабиллашда турли учиш режимларида қўлда ва автоматик тарзда бошқариш процесслари пишиқтирилди.

Белгиланган программага мувофиқ космонавтлар Лазарев ва Макаров халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб, табиий тузилишларнинг спектрографик суратларини олишди.

Экспериментлар тугагач, кемани ерга қайтаришга тайёрлаш операциялари ўтказилди.

Орбитадан тушиш олдидан кема мўлжал олдирилди ва белгиланган вақтда тормозловчи двигатель установка ишга солинди. Двигатель ишлаб бўлгач, кеманинг бўлмалари ажради ва туширилувчи аппарат пасайиш траекториясига ўтди.

7,5 километр баландликда парашют системаси ишга солинди, бевосита ерга яқин қолганда оҳиста қўндириш двигателлари ишга тушди ва туширилувчи аппарат мўлжалланган районга равон тушиб қўнди.

Ҳамма учиш босқичларида «Союз-12» кемасининг системалари, агрегатлари ва илмий аппаратлари бекаму-кўст ишлади.

Қўниш жойида ўтказилган медицина текшируви Лазарев ва Макаров ўртоқларининг сиҳат-саломатлиги яхши эканлигини кўрсатди.

Учиш чоғида олинган маълумотлар ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

Суратларда: 1. Тележкага пахта юклаш. 2. Машина терими пайти. 3. Шу кунгача 100 тонна пахта терган механизатор Жаъфар Нажибов.

А. Абалян фотолари.

ЧЕВАР ҚЎЛЛАР

Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхозда кўп минг килограммчилар сони тобора кўпаймоқда. Ҳар бир теримчи социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришда актив қатнашяпти. Ҳожар Рўзиева, Марҳамат Ҳамроқулова, Қумри Мираҳмедова каби пешқадамлар кунига терим нормасини бир ярим бараварга етказиб бажаришмоқда. Колхозда 200 килограммга етказиб пахта тераётганлар сони юздан ошиб кетди.

Г. ЮСУПОВ.

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШНИНГ 75 ЙИЛЛИГИ

Р. Р. Шредер номидаги Ленин орденли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти ташкил этилган кунга 75 йил тўлди. Республика пойтахтининг жамоатчилиги Урта Осиёдаги ана шу энг кекса қишлоқ хўжалик илмий муассасасининг шонли юбилейини тантанали суратда нишонлади. 1898 йилда рус олимларининг ташаббуси билан ташкил қилинган бу илмий муассаса ўша вақтда Туркистон қишлоқ хўжалик тажриба станцияси деб аталар эди.

1 октябрда институт илмий советининг юбилей мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис ишида олимлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва илғорлари, партия ва совет органларининг вакиллари, Россия Федерацияси, Украина, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Грузия, Молдавиядан ва бошқа республикалардан келган меҳмонлар иштирок этдилар.

Юбилей мажлисини Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

Юбиляр институтнинг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. М. Мирзаев Р. Р. Шредер номли институтнинг етмиш беш йиллиги ва КПСС XXIV съезди қарорлари асосида институт коллективининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини институтга топширди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг президенти О. С. Содиқов, бутуниттифоқ виночилик ва узумчилик илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари И. А. Суятинов, Молдавия қишлоқ хўжалик институтининг профессори М. А. Пелях ва юбилей мажлисининг бошқа катнашчилари институт коллективини самимий қутлаб, унга меҳнатда ва тадқиқот ишларида янги муваффақиятлар тиладилар.

СССР қишлоқ хўжалик министрлиги боғдорчилик ва узумчилик бош бошқармасининг бошлиғи А. В. Морозов институт ходимларидан катта бир группаси «СССР социалистик қишлоқ хўжалиги аълочиси» нишонларига сазовор бўлганликларини маълум қилди.

Юбилей мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин иштирок этди. (ЎзТАГ).

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — шу жумладан машина терими — бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери.

Пискент	3,39	56,53	3,45	57,64
Бекобод	3,65	52,98	3,95	56,77
Чиноз	4,30	49,43	4,04	47,88
Юқори Чирчиқ	5,60	48,57	6,26	51,87
Янгийўл	3,78	46,68	4,79	44,14
Ўрта Чирчиқ	3,96	44,72	5,12	51,22
Бўка	3,40	44,53	3,64	45,38
Оққўрғон	5,05	41,38	5,81	40,57
Область бўйича	4,15	46,94	4,76	48,57

ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети пахта териш ва давлатга топшириш юзасидан областлар, районлар, колхозлар, совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1973 йил сентябрь ойи учинчи ўн кунлигидаги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил Байроғини **Сирдарё области**га (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Аҳмедов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Хайдуров**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Мажидов**, совхозлар трестининг директори ўртоқ **Мирҳабибов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Шодиев**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Хобта**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Абдураимов**) беришга қарор қилинди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 52,33 процент, машина терими планини 63,1 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 36,71 процент, машина териминииг 46.55 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини **Тошкент области**га (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Мусахонов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Асомов**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Исоқов**, совхозлар трестининг директори ўртоқ **Аракелян**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Отаметов**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Киселев**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Исҳоқов**) беришга қарор қилинди. Бу область пахта тайёрлаш планини 46,94 процент, машина терими планини 48,57 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 35,63 процент, машина териминииг 41,09 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Қашқадарё областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини Тошкент областининг **Юқори Чирчиқ райони**га (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Ладушкин**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Хўжаев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Холмонов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ **Каримов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Орзиматов**) беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 48,57 процент, машина терими планини 51,87 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 41,5 процент, машина териминииг 47,23 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон областининг Пахтаобод районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғи Сирдарё областининг **Жиззах районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Исломов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Нормуродов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Салоҳиддинов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ **Муҳаммадиев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Аҳмедов**) беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 77,2 процент, машина терими планини 129,91 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 39,69 процент, машина териминииг 69,83 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон областининг Избоскан районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини Сурхондарё областининг **Термиз райони**га (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Чориев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Назарова**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалк бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Саъдуллаев**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Мусаев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Маматқулов**) беришга қарор қилинди. Бу район пахтанинг ингичка толали навини тайёрлаш йиллик планини 53,45 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 24,1 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Сурҳондарё областининг Жарқўрғон районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети, Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини Сирдарё областининг қўриқ **Мирзачўл райони**га (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Керимов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қаршибоев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Жунусбеков**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Бўтабоев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Намозов**) беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 78,94 процент, машина терими планини 86,22 процент бажарган ва пахта тайёрлашнинг 52,92 процент, машина териминииг 57,8 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Сирдарё областининг Дўстлик районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғи Сирдарё область, **Ворошилов районидаги «Социализм» совхози**га (совхоз директори ўртоқ **Сатторов**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Губаев**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Оспанов**, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Иброҳимов**) беришга қарор қилинди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 71,62 процент, машина терими планини 95 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 54,18 процент, машина териминииг 74,21 процент ўсишини таъминлаган, Байроқ Сурхондарё область, Шўрчи районидаги «Ўзбекистон» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини Андижон область, Ленин районининг қўриқ ердаги **В. И. Лениннинг 100 йиллиги номли совхоз**га (совхоз директори ўртоқ **Эминов**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Эминов**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Қаҳрамонов**, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Нуриддинов**) беришга қарор қилинди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 106,57 процент, машина терими планини 174,5 процент бажарган ва пахта тайёрлашнинг 60.43 процент, машина териминииг 111,5 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Сирдарё область Мирзачўл районидаги «Партия XXIV съезди» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғини Тошкент область **Оққўрғон районидаги «Москва» колхози**га (правление раиси ўртоқ **Шубладзе**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Олтоев**, комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Раимжонов**) беришга қарор қилинди. Бу колхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 81,72 процент, машина терими планини 85,26 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашнинг 71,51 процент, машина териминииг 78,79 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон область, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозидан олиб берилади.

ЎРТОҚ ЛУИС КОРВАЛАН ҚАМОҚҚА ОЛИНГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

Чилидаги ҳарбий хунта шу йил 28 сентябрда мамлакатнинг таниқли давлат ва сиёсий арбоби, сенатор, Чили Коммунистик партиясининг бош секретари Луис Корвалании қамоққа олди ва ҳарбий трибуналга топширди.

Ўртоқ Л. Корвалан халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун, Чили меҳнаткашларининг ҳаётий манфаатлари учун толмас курашчидир. Чилида халқ ҳукумати иш кўрган уч йил давомида у мамлакатнинг миллий манфаатларини изчиллик билан ҳимоя қилди, социал-иқтисодий ислоҳотлар учун курашди, ўзининг бутун куч-ғайратини ана шу ислоҳотлар демократик ҳуқуқ ва эркинликларига риоя қилинган шароитда амалга оширилишига қаратди.

Ҳарбий хунта президент С. Альендени ўлдириб, юзлаб ватанпарварлар ва демократларни азоб-уқубатларга дучор қилиб, энди мамлакатнинг чинакам демократик кучлари намояндаларига қарши янги жазо чораларини кучайтириб юборди.

КПСС Марказий Комитети қонунга хилоф ва ўзбошимчалик ҳаракатларига қарши, Чили ватанпарварларининг таъқиб этилишига қарши қатъиян норозилик билдириб, жаҳоннинг барча демократик ва тараққийпарвар кучларини Чилидаги барча демократларни ҳимоя қилишга, Луис Корвалашнинг қатл этилишига ва унга нисбатан бирон-бир зўравонлик қилинишига йўл қўймаслик учун курашишга чақиради.

КПСС Марказий Комитети Луис Корваланга эркинлик берилишини, Чилидаги барча ватанпарварлар ва демократларнинг таъқиб этилиши тўхтатилишини талаб қилади!

А. Н. КОСИГИН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечаси раиси Ж. Биедичнинг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан Югославияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 1 октябрда Белграддан Москвага қайтиб келди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР Госплани раисининг ўринбосари Н. Н. Иноземцев, СССР Министрлар Совети раисининг ёрдамчилари Б. Т. Бацанов билан Ю. В. Фирсов А. Н. Косигиннинг Югославияга қилган сафарида унга ҳамроҳ бўлдилар.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ. 1 октябрь (ЎзТАГ). Бу ерда Сурхондарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида ўтган пахтакор республикалар партия—хўжалик активи йиғилишининг якунлари ва пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродовнинг докладини муҳокама қилди.

Пленум 1975 йилда беш юз минг тонна пахта, 175 минг тонна ғалла етиштириш, шоли ва маккажўхори етиштириш ва тайёрлашни анча кўпайтириш, чорва моллари туёғини кўпайтириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш, тўққизинчи беш йилликда барча кўрсаткичлар бўйича планларнинг ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан область хўжаликлари белгилаган тадбирларни маъқуллади ва тасдиқлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

2 октябрь, 1973 йил ✦ № 194 (4910).

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИКНИНГ ЛЕНИНЧА ЙЎЛИДАН

Л. И. БРЕЖНЕВнинг „КПСС ва Совет давлатининг ташқи сиёсати тўғрисида“ деган китоби босилиб чиққанлиги муносабати билан

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «КПСС ва Совет давлатининг ташқи сиёсати тўғрисида» деган китобини босиб чиқарди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1964—1973 йилларда сўзлаган ҳамда КПСС ва Совет давлатининг ташқи сиёсатига бағишланган нутқларини ва мақолаларини бутунича ёки қисман ўз ичига олган бу китоб кўп нусхада нашр этилди.

Ҳозирги замоннинг асосий проблемалари ҳамда ўша даврда партия ва давлатнинг ўз ташқи сиёсий фаолиятида ҳал этиб берган асосий проблемалар китобда ҳар томонлама, чуқур марксча-ленинча анализ қилиб берилганлиги, Совет Иттифоқининг тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун муттасил ва изчил олиб борган кураши кўрсатиб берилганлиги СССРнинг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро позицияси кучайиб бораётганлигидан, тарихий ривожланишнинг боришига жаҳон социализми тобора кўпроқ хайрли таъсир ўтказаётганлигидан яққол далолат бериб турибди.

Халқаро сиёсатдаги социалистик революцион йўлимизнинг принципиал негизларини, дейилади китобда, улуғ Ленин яратиб берган; КПСС ва Совет давлати ўзининг ташқи сиёсатида Ленин принципларига оғишмай амал қилиб келмоқда. «Совет ҳокимиятининг биринчи ташқи сиёсий иши —сулҳ тўғрисидаги декретдан тортиб то КПСС XXIV съезди илгари сурган Тинчлик программасига қадар партиямиз ва давлатимиз тинчлик, эркинлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг асосий йўналишларини узлуксиз давом эттириб келдилар» (462-бет), В. И. Ленин кўрсатмаларига ва васиятларига, марксизм-ленинизмнинг ижодкорлик руҳига содиқлик — одил ишимизнинг янги муваффақиятлари, янги ғалабаларини таъминловчи гаровдир.

КПСС XXIV съезди қабул қилган, фақат совет кишиларинингина эмас, шу билан бирга жаҳондаги барча халқларнинг ҳам манфаатларига мос бўлиб тушган конкрет ва реалистик Тинчлик программаси узоқни кўрувчи ленинча донишмандликни ўзида мужассамлантирди. Бу программани ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар, халқаро муносабатларни тубдан соғломлаштирмоқ ва янги жаҳон уруши хавфини тугатмоқ учун бу Тинчлик программасининг нақадар зўр аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунаётган кучлар уни қизғин маъқуллаб кутиб олдилар.

КПСС XXIV съездидан кейин ўтган икки йил ичида партиямиз ва совет давлатимиз Тинчлик программасининг қоидаларини муваффақиятли амалга оширмоқ учун, халқаро кескинликни тағин ҳам кўпроқ юмшатмоқ, халқлар эркинлигини ва ер юзида тинчликни ҳимоя қилмоқ учун, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қарор топдирмоқ учун кўп иш қилдилар. КПСС Марказий Комитетининг шу йил апрель ойида бўлиб ўтган Пленуми бутун дунёда мустаҳкам тинчликни ҳамда коммунизм қураётган совет халқи учун мустаҳкам хавфсизликни таъминлаб бериш йўлида КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси қилган ишларни батамом ва тўла равишда маъқуллади. Пленум шу вазифаларни ҳал этишга ўртоқ Л. И. Брежнев шахсан катта ҳисса қўшганлигини қайд қилиб ўтди.

Бу КПССнинг ленинча ташқи сиёсатига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг катта халқаро аҳамиятга эга бўлган бу сиёсатни амалга оширишга шахсан қўшган ҳиссасига социалистик мамлакатлардаги Коммунистик ва ишчи партияларнинг раҳбарлари Қримда ўтказилган дўстона учрашувда юксак баҳо бердилар.

Бизнинг коммунистик партиямиз ўзининг ички ва ташқи сиёсатини совет халқининг туб манфаатларига, жаҳон революцион жараёни ривожланишининг объектив эҳтиёжларига мувофиқлаштириб қурмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида ва мақолаларида уқтириб айтилганидек КПСС ўзининг бутун фаолиятида ўлмас марксизм-ленинизм таълимотига таянмоқда, уни ҳозирги замон шароитига тадбиран ижодий ривожлантирмоқда. Жаҳон тараққиётининг энг муҳим назарий масалаларини ишлаб чиқишга, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлашга, ҳозирги замон империализмини анализ қилишга, жамият ривожланишининг асосий йўналишларини белгилаб беришга партиямиз қўшган ҳисса китобда яққол кўрсатиб берилган.

КПСС XXIV съездининг қарорларига мувофиқ партия ва совет давлатининг бутун ташқи сиёсий фаолияти мамлакатимизда коммунизм қуриш учун энг қулай шарт-шароитни таъминлаб беришга, социалистик давлатларнинг қардошларча бирлигини маҳкамлашга, социализмнинг жаҳоншумул позицияларини мустаҳкамлашга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг сафларини жипслаштиришга, озодлик ва революцион ҳаракатларни қўллаб-қувватлашга, Осиё, Африка, Латин Америкасидаги мустақил давлатлар билан бирдамликни ва ҳамкорликни ривожлантиришга, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларини халқаро муносабатларда қарор топдиришга қаратилмоқда. Шу билан бирга бизнинг мамлакатимиз империалистик агрессорларнинг планларини барбод қилиш учун, инсониятни янги жаҳон уруши хавфидан халос қилиш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрди ва кўрмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Совет давлати ташқи сиёсатининг моҳиятини таърифлаб, «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги докладида бу сиёсат синфий, интернационал характерда эканлигини ва аввало жаҳон социалистик системасининг позицияларини янада мустаҳкамлаши ва уни жипслаштириши, халқаро ишчилар ҳаракати билан миллий озодлик ҳаракатини жипслаштириши лозимлигини айтиб ўтди.

«Бутун социалистик ҳамдўстлигимизни ва ҳар бир социалистик мамлакатни муваффақиятли ривожлантириш,— деди ўртоқ Л. И. Брежнев, шу йил 15 августда Олмаотада сўзлаган нутқида,— синфий халқаро сиёсатимизнинг самарадорлигини таъминловчи асосий шарт-шароит бўлиб қолаверади, албатта. Социалистик мамлакатларнинг жипслиги, бизнинг бир-биримизни ҳамиша қўллаб-қувватлаш ишларимиз кескинликни юмшатишда эришилган натижаларимизнинг ҳаммасига асос бўлди.

Қардош мамлакатлар билан дўстликни ва ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партиямиз бажараётган жамики ишларнинг узвий, доимий қисмидир» (568-бет).

Халқаро майдондаги воқеаларнинг бутун бориши ер юзидаги одамларга шуни яққол кўрсатиб турибдики, дейилади китобда, «фақат социалистик ҳамдўстликкина империализмга қарши тура оладиган асосий кучдир, тинчлик ва социал тараққиётнинг таянчидир». (443-бет). Империалистлар янги жаҳон урушини бошлаб юборишга ботинолмаган эканлар, бунга, аввало, жаҳон социалистик системасининг тарихий хизмати сабаб бўлганлигини халқаро тараққийпарвар, тинчликсевар жамоатчилик эътироф қилмоқда. Жаҳон социализми бўлмаганда планетамизнинг бутун қиёфаси бошқача бўлур эди. Айни вақтда жаҳон социализм системаси мамлакатлар ўртасида тарихда мисли кўрилмаган янги муносабатларни, тўла тенг ҳуқуқлилик, муштарак мақсадлар йўлида ўзаро ёрдамлашиш, қардошларча ҳамкорлик қилиш намунасидир. КПСС ва бутун совет халқи социалистик мамлакатлар билан ўзининг муносабатларида социалистик интернационализм принципларига амал қилмоқда.

Жаҳон социалистик системаси муттасил олға бормоқда. Социализм мамлакатларининг қардошларча ҳамкорлиги янги босқичга кўтарилди. Шу мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар ўртасида мустаҳкамланиб бораётган муносабатлар мана шу қардошларча ҳамкорликниметиндек маҳкам қилиб турган кучдир. Қардош мамлакатлар якдиллик билан маъқуллаган социалистик иқтисодий интеграциянинг Комплекс программаси социалистик ва коммунистик қурилишнинг туб манфаатларига мувофиқ амалга оширилмоқда.

Қардош социалистик мамлакатларнинг сиёсий ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланмоқда. «Халқаро майдонда биз бир ёқадан бош чиқариб қилмаётган биронта катта иш йўқ, деб ҳеч бир писандасиз айтиш мумкин,— дейилади китобда.— Шунинг учун ҳам муштарак ташқи сиёсатимизнинг натижадорлиги ошиб бормоқда» (455-бет).

Империалистик реакциянинг агрессив кирдикорларини барбод қилиш учун олиб борилган курашда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ташқи сиёсатда келишиб ҳаракат қилганликларининг тарихий аҳамияти, СССР ва бошқа қардош мамлакатлар революцион бирдамлигининг қудратли кучи империалистик агрессия устидан ғалаба қозонган қаҳрамон Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам ва мадад беришда ўзини яққол кўрсатди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари муштарак идеалларимиз учун курашда дўстлик ва ҳар томонлама қардошларча ҳамкорлик муносабатларини бутун чоралар билан мустаҳкамламоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Болгария Халқ Республикасига яқинда қилган визити болгар халқининг советлар мамлакатига қардошлик ҳислари самимийлигини ва сидқидиллигини кўрсатувчи ёрқин намойиш бўлди, социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкамланиб бораётган бирлигини кўрсатувчи яққол далил бўлди.

«...Социалистик давлатлар иттифоқи,— деди ўртоқ Л. И. Брежнев Софияда сўзлаган нутқида,— жаҳон социализми эришаётган янги ютуқларнинг, революцион ҳаракат қўлга киритаётган янги ғалабаларнинг, ер юзида мустаҳкам тинчликни сақлаб қолишнинг ҳал қилувчи омилидир».

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар сабот билан ўтказиб келаётган актив ташқи сиёсий фаолиятнинг таъсири остида турли сиёсий тузумдаги давлатлар билан муносабатларда тинч-тотув яшаш принциплари КПССнинг XXIV съездидан сўнг кенг равишда эътироф қилинди. Натижада «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш томон, конфронтациядан ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш томон бурилиш бошлаганлиги яққол кўриниб турибди.

СССР билан Франция ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик ривожлантирилаётганлиги, икки давлат ўртасида ҳамкорлик қилиш принциплари тўғрисида 1971 йилда имзоланган ва тинч-тотув яшаш принциплари халқаро муносабатларнинг асоси бўлиб қолаётганлигининг намунаси ҳисобланган ҳужжат Европадаги вазиятни ва бутун халқаро вазиятни соғломлаштиришга ёрдамлашган муҳим омил бўлиб қолди. СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида шартнома тузилганлиги Европадаги вазиятга чуқур ижобий таъсир ўтказди. Шу шартномада Европа чегараларининг бузилмаслиги ҳамда бўлиб ўтган урушнинг ва урушдан кейинги ривожланишнинг оқибатида вужудга келган бошқа реалликлар эътироф қилинди. Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда ҳам ижобий бурилиш рўй берди. «СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари» деб номланган ҳужжат, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим ва бошқа Совет-Америка битимлари тарихий аҳамиятга эгадир, бу ҳужжатлар бутун халқаро вазиятнинг тинчлик томон ривожланиб боришига хайрли таъсир ўтказмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига, АҚШ ва Францияга қилган визитлари кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштиришда, турли социал системадаги давлатлар ўртасида тинч-тотув яшаш принципларини қарор топдиришда айниқса самарали роль ўйнади.

Ҳозирги вақтда халқаро майдонда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар тинчлик йўлида қилаётган ҳаракатларнинг таъсири остида янги вазият вужудга келмоқда. Кескинлик юмшаб бормоқда, муносабатлар нормаллашуви ривожланиб бормоқда. Жаҳон уруши хавфини тугатиш мумкин эканлиги реал кўриниб турган истиқбол бўлиб қолди. Кескинликни юмшатиш жараёнини қандай қилиб чуқурлаштириш, уни қандай қилиб доимийлаштириш масаласи социалистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг Қримдаги учрашувида ҳақиқатан ҳам марказий масалалардан бири бўлди.

Социалистик давлатларнинг ташаббуси ва актив иштироки билан халқаро вазиятда рўй бераётган ўзгаришлар социализм манфаатларига, ҳозирги замондаги барча революцион кучларнинг манфаатларига мос бўлиб тушмоқда. Бундай вазиятда тинч бунёдкорлик вазифаларини ҳал этишга, инсон учун чинакам муносиб бўлган ишларга кўпроқ куч сарфлаш мумкин. Революцион ва озодлик ҳаракатини авж олдириш учун энг қулай шарт-шароит ҳам тинчлик шароитида вужудга келтирилишини бутун дунёдаги меҳнаткашлар оммаси ўз тажрибасида кўриб қаноат ҳосил қилмоқда. «Шу сабабли биз ҳам ўзимизнинг тинчликсевар ташқи сиёсатимизни бутун дунёда тинчлик учун олиб бораётган курашимизни,— дейилади китобда,— халқаро Коммунистик ва ишчилар ҳаракати олдидаги, бутун дунё халқлари олдидаги интернационал бурчимизнинг таркибий ва жуда муҳим қисмидир, деб ҳисобламоқдамиз». (198-бет).

КПСС жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини ва жипслигини марксизм-ленинизмнинг ва пролетар интернационализмининг муқаддас принциплари асосида мустаҳкамлаш учун актив курашмоқда. Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилдаги халқаро кенгашида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида антиимпериалистик курашнинг, жаҳон коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашнинг, халқлар социал ва миллий озодлиги учун, тинчлик учун, бутун инсониятнинг порлоқ коммунистик келажаги учун курашаётган барча кучларни жипслаштиришнинг ҳар томонлама программаси кенг баён қилиб берилди (193-бет).

Жаҳон коммунистлари меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, тинчлик ва тараққиёт иши учун изчил ва фидокорона кураш олиб бормоқдалар, империалистик реакциянинг агрессив кирдикорларига кескин зарба бермоқдалар. Меҳнаткашлар оммаси, бутун революцион ва тараққийпарвар кучлар Коммунистик ва ишчи партияларни ўзларининг жанговар авангардлари деб билмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларининг миллий-озодлик ҳаракати ўсиб ва кенгайиб бормоқда. Китобда бу масалага катта эътибор берилган. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва халқлари халқларнинг озодлик курашини қўллаб-қувватлашни ўзларининг интернационал бурчи деб биладилар.

Илгариги мустамлакаларда ва ярим мустамлакаларда яшаб келган икки миллиардга яқин киши сиёсий мустақилликка эришди, актив халқаро ҳаёт майдонига чиқди. Бироқ сиёсий мустақиллик қўлга киритилганлиги ривожланаётган мамлакатлар халқлари олдида турган барча муҳим проблемаларни асло ҳал қилиб бермайди. Мустақилликни ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш, иқтисодий мустақилликни қарор топдириш, қолоқликни тугатиш бир талай куч-ғайрат талаб қилишини турмушнинг ўзи яққол кўрсатиб турибди. Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги мамлакатларнинг тараққийпарвар кучлари антиимпериалистик сиёсат ўтказишни талаб қилмоқдалар: мустамлакачилик асорати бўйинтуруғини улоқтириб ташлаган мамлакатларнинг кўплари нокапиталистик ривожланиш йўлига тушиб олдилар, ўз сиёсатларида социалистик йўлни танлаб олдилар.

Блокларга қўшилмаган давлатларнинг Жазоирда бўлиб ўтган IV конференцияси қатнашчилари шу йил сентябрда қабул қилган бош декларацияда ривожланаётган мамлакатларнинг ташқи сиёсати империализмга қарши қаратилган сиёсат эканлиги яққол таъкидланди. Миллий-озодлик ҳаракатининг, мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаган давлатларнинг жаҳон социализми билан иттифоқи мана шундай сиёсат муваффақият қозонишининг гаровидир.

Ҳозирги кунда мамнуният билан шуни айтиш мумкинки, тинчликсевар кучлар империализмнинг агрессив кирдикорларига кескин қаршилик кўрсатаётганликлари натижасида жаҳоннинг бир қанча районларида кескин вазиятлар ва можаролар аста-секин бартараф қилинмоқда, тинчлик уфқлари ҳам тобора равшанроқ кўринмоқда. Бироқ Яқин Шарқ тўғрисида афсуски, бундай деб бўлмайди. Исроил агрессорларининг ва уларга ҳомийлик қилаётган империалистик кучларнинг айби билан Яқин Шарқдаги аҳвол яна портлаш хавфи остида турибди. Совет Иттифоқи Яқин Шарқдаги агрессия ўчоғини ўчиришни ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблайди. Исроил қўшинлари оккупация қилинган араб территорияларининг ҳаммасидан олиб чиқиб кетилиши лозим. Агрессия қурбони бўлган барча араб халқларининг, шу жумладан, Фаластин халқининг ҳуқуқлари ҳам тўла равишда таъминланиши зарур.

Социал тараққиёт ва халқлар озодлиги ишининг олдинга боришига тўсқинлик қилишга уриниб бунинг учун террор ва зулмнинг ишга солиш, энг оддий конституцион ҳуқуқларни ва демократик эркинликларни поймол қилиш йўли билан ҳаракат қилаётган реакциянинг урушқоқ империалистик доираларнинг кирдикорларини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи қаҳр-ғазаб билан қораламоқда. Ҳозирги кунда совет кишилари реакцион ҳарбий тўнтариш қурбони бўлган Чили халқининг ҳаққоний ишини қувватлаб ўзларининг қардошлик, интернационал бирдамлик туйғуларини яққол намойиш қилмоқдалар.

«Ҳаққоний озодлик иши учун курашаётган халқларга энг кенг равишда мадад бериб туриш, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — биз ўзимизнинг коммунистик эътиқодларимиздан, социалистик аҳлоқ ва одобимиздан келиб чиқаётган бузилмас бурчимиз, деб ҳар доим ҳисоблаб келдик ва ҳозир ҳам шундай деб ҳисоблаймиз. Ҳамиша шундай бўлиб келди, бундан буён ҳам шундай бўлаверади» (557-бет).

Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлари билан бирга ўтказиб келаётган изчил, принципиал ташқи сиёсат Европада тинчликни мустаҳкамлаш ишида ўзининг сезиларли натижаларини бермоқда. Европадаги Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1967 йилдаги конференциясида сўзлаган нутқидаёқ ўртоқ Л. И. Брежнев, ҳар бир давлат учун, ҳар бир халқ учун хавфсизлик айни вақтда ҳамма учун ҳам хавфсизлик бўлиб қоладиган Европани вужудга келтириш мумкин ва лозим, деб қатъий ишонч билдирган эди. Варшава шартномаси ташкилотига бирлашган социалистик мамлакатлар Европада хавфсизлик ва тинч ҳамкорлик программасини ўз вақтида таклиф қилганлиги ҳаммага маълум.

Шармандаси чиққан «совуқ уруш» методларининг ихлосмандлари бўлган НАТО ҳарбийлари қўйган сунъий тўсиқларни қатъият билан бартараф қилаётган Европа хавфсизлиги тарафдорлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш шу куннинг реал воқелиги бўлиб қолишига эришдилар. Бу кенгашнинг Хельсинкидаги биринчи босқичи муваффақиятли тугалланди, эндиликда Женевада у иккинчи босқичи давом этмоқда. Кенгашнинг якунловчи босқичи учун ҳужжатларнинг лойиҳаларини беҳуда орқага сурмай тайёрлаб беришни унинг иккинчи босқичи ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Тинчликни янада мустаҳкамлашга хизмат қиладиган катта ва эътиборли қарорлар кенгашда қабул қилиниши учун Совет Иттифоқи қўлидан келган ҳамма чораларни кўришга бел боғлаган. Қуролсизланиш проблемасига ўзининг сиёсатида лозим бўлган эътиборни бериб келаётган бизнинг мамлакатимиз Европадаги кескинлик сиёсий жиҳатдан юмшатилганлигини ҳарбий жиҳатдан юмшатиш билан ҳам тўлдирмоқ керак, деган қатъий фикрдир.

Совет Иттифоқи ўзининг тинчлик, яхши қўшничилик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатига асос қилиб олинган принциплардан келиб чиқиб, Осиёда ҳам коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтиришни таклиф қилди. Бу фикрни жамоатчилик кенг табақалари қўллаб-қувватлаётганлигини Осиё мамлакатларидаги давлат арбобларининг ва сиёсий арбобларнинг, матбуот органларининг айтганлари ва ёзганлари очиқ кўрсатиб турибди. Совет таклифи Хитойни «тийиб туриш» ёки «қуршаб олиш» мақсадини кўзлаб қилинган таклифдир, деб баъзи пойтахтларда қилинаётган даъволар китобда кескин равишда фош қилиб ташланади, бундай даъволар ҳеч қандай асосга эга эмаслиги уқтириб ўтилади.

КПССнинг, Совет давлатининг Хитойга нисбатан позициясини партиямиз XXIV съезди аниқ ва равшан белгилаб берди.

Совет-Хитой муносабатларининг моҳияти, Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикаси билан нормал муносабатларда бўлишга муттасил ва изчиллик билан интилаётганлиги Л. И. Брежневнинг китобида чуқур ва ҳар томонлама тавсифлаб берилган. Партиямиз ва давлатимиз Совет-Хитой муносабатларини нормаллаштирмоқ учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўрди ва кўрмоқда. Бу ишда, афсуски, сезиларли равишда олдинга силжишга муваффақ бўлинмаган экан, бунинг сабаби фақат битта, у ҳам бўлса Хитой раҳбарларининг сиёсатидир. Уларнинг сиёсати ашаддий антисоветизмга, социалистик мамлакатларга қарши қўпорувчилик ишларини олиб боришга асосланмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев 1973 йил 15 августда Олмаотада сўзлаган нутқида уқтириб айтдики, «Ленинизм» душман оқим бўлган маоизмнинг назариясига ва практикасига қарши кескин кураш олиб боришни ва Хитой Халқ Республикаси билан давлатлараро муносабатларни нормаллаштиришга тайёрликни ўзида мужассамлаштирган бизнинг принципиал йўлимиз, яъни XXIV съезд йўли ўзгармас йўл бўлиб қолаверади». Хитой Коммунистик партиясининг яқинда ғоят махфий шароитда ўтказган X съезди якунлари шуни кўрсатиб турибдики, афсуски Хитой раҳбарлари ўз сиёсатларига социализм, тинчлик ва тараққиёт кучлари манфаатларига, Хитой халқининг ўз манфаатларига бутунлай зид бўлган антисовет йўлни, буюк давлатчилик-шовинистик йўлини ўтказиб келмоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Хитой Халқ Республикаси раҳбарларининг ленинизмга қарши, тинчлик ва социализмга душман бўлган йўлини 24 сентябрда Тошкентда сўзлаган нутқида чуқур марксча-ленинча анализ қилиб берди, Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларни ривожлантириш масаласига эзгу ният билан ижобий ёндошаётганлигини аниқ ва равшан кўрсатди.

Ҳиндистон билан ва Осиёнинг бошқа кўпгина мамлакатлари билан бизнинг давлатимиз яхши муносабатлар боғлаб олди ва бу ҳамкорлик ҳамда дўстлик муносабатлари муваффақиятли ривожланмоқда. Ҳиндистон билан муносабатларимиз тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартномага асосланган. «Биз бу шартномани, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентда сўзлаган нутқида, — узоқ вақтга мўлжалланган яхши, дўстона муносабатларнинг асоси, деб ҳисобламоқдамиз».

Яқинда муҳим Совет-Япон музокаралари бошланиши лозим. Октябрда Япония бош министри СССРга расмий визит билан келади. Маълумки, Совет Иттифоқи Япония билан чинакам яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатиш тарафдоридир. Бироқ шу нарса равшанки, япон томони ҳам мана шундай қилишга интилган тақдирдагина музокаралардан ижобий натижалар кутиш мумкин.

Совет Иттифоқининг қатъий фикри шуки, инсоният тинчлик қонунлари асосида яшаши мумкин ва лозим, ўз-ўзидан маълумки, бу мақсадга эришмоқ учун вақт керак бўлади ва империалистик ҳарбийлар, «совуқ уруш» методларининг ихлосмандлари, қуролланиш пойгасининг ва халқаро муносабатларда куч қўлланишининг тарафдорлари тинчлик йўлига қўяётган тўсиқларни бартараф қилмоқ учун анчагина куч ва ғайрат сарфлаш талаб қилинади.

КПСС Марказий Комитети ўзининг ташқи сиёсатдаги фаолиятини капиталистсик дунёда рўй бераётган жараёнларни ҳисобга олиб, ўтказиб келмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг мақолалари ва нутқларида ҳозирги босқичдаги империализм ва унинг сиёсати кенг ва ҳар тарафлама тавсифлаб берилган. «Инсоният олдида турган туб проблемаларни ечишга капитализм қодир эмаслиги социализмнинг муваффақиятлари олдида тағин ҳам равшанроқ аён бўлиб қолди», — дейилади китобда. (107- бет).

Жаҳонда кучларнинг нисбатида рўй берган ўзгаришлар натижасида эндиликда ижтимоий ривожланишнинг мазмунини ва асосий йўналишини империализм эмас, балки социализм белгилаб бермоқда. Шу билан бирга империализмнинг энг агрессив доиралари ўтказаётган сиёсат тинчлик, демократия ва социал тараққиёт иши учун туғдираётган хавфни етарли равишда ҳисобга олмаслик нотўғри бўлур эди. Империализм ўз қуролини асло ташлагани йўқ. У кучли ва маккор душман. Бир қанча йирик капиталистик мамлакатларда қуролланиш пойгасини кучайтириш, ҳарбий бюджетларни кўпайтириш керак, деган даъватлар эшитилмоқда. Кейинги вақтларда вужудга келтирилган шартномалар ва битимлар системасининг у ёки бу бўғинларига нисбатан шубҳа туғдиришга уринаётган кучлар активлашмоқда.

Меҳнаткашлар синфий курашининг, миллий озодлик ҳаракатининг тазйиқи остида империализм найранглар қилмоқда, қисман ён беришларга мажбур бўлмоқда, социал демогогиядан кенг фойдаланмоқда. У одамларнинг кўнглини овлаш учун курашга куч ва маблағни аямай сарфламоқда. Социализм муваффақиятларининг жаҳондаги кенг халқ оммасига таъсири кучайиб бораётган шароитда империалистик доиралар ўзларининг мафкуравий қуролларини, пропагандаларини ўзгариб бораётган вазиятга ҳар доим мослаштиришга интилмоқдалар. Мамлакатимизнинг сиёсати тўғрисидаги масъулиятсиз, туҳматдан иборат уйдирмалар атрофида кейинги вақтларда янги антисовет кампанияни авж олдириш учун қилинаётган уринишлар бунга яққол далил бўла олади. Пекиндаги ҳозирги раҳбарларнинг икки «ўта буюк давлат» бир-бири билан «тил бириктирди» деган иғвогарлик тезисини ҳам ғарбдаги бир қанча мамлакатларнинг реакцион пропагандистлари кўкларга кўтариб мақтаб, шу тариқа кейинги вақтларда Совет—Америка муносабатларини нормаллаштириш учун кўрилган чораларнинг ҳақиқий аҳамиятини бузиб кўрсатишга интилмоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежнев қайд қилиб ўтганидек, бу уйдирмалар Совет Иттифоқи сиёсатининг характерига ва халқаро майдондаги воқеаларнинг ҳақиқий боришига бутунлай зиддир. Совет Иттифоқи АҚШ билан муносабатларни яхшилашни планетамиздаги иқлимни тинчлик манфаатлари йўлида тубдан ўзгартиришдан иборат ялпи жараённинг узвий таркибий қисми деб ҳисобламоқда.

Империалистик реакция ҳозирги вақтда ўтказаётган пропаганда кампаниясининг асосий тиғи халқаро кескинликнинг юмшатилишига қарши қаратилмоқда. Бу кампаниялар Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг сиёсатига ишончсизлик туғдириш, барча халқлар учун керакли ва катта ишнинг муваффақият қозонишига ҳар қандай қилиб бўлса ҳам халақит бериш мақсадида ўтказилмоқда.

Лекин, советлар мамлакатининг мухолифлари ҳар қанча уринсалар ҳам ўз мақсадларига асло эриша олмайдилар. Бизда, дейилади китобда «Буржуа идеологиясига қарши курашнинг қудратли қуроли — марксизм-ленинизм идеологияси бор. Биз бунинг кучини яхши биламиз. Бизнинг ғояларимиз омма орасида тобора кенг ёйилаётганлигини кўриб турибмиз. Ҳозирги кунда марксизм-ленинизм ҳужум қилиб бормоқда, биз бу ҳужумни тобора кенгайтиришимиз лозим». (179-бет). Халқаро майдонда синфий кураш — социализм билан капитализмнинг бир-бирига қарши кураши давом этмоқда. Тинч-тотув яшаш идеологиялар курашига татбиқ қилинмайди, буни КПСС жуда қатъий қилиб таъкидламоқда.

КПСС ва Совет давлатининг тинчликсевар ленинча ташқи сиёсати, КПССнинг XXIV съезди тасдиқлаб берган тинчлик программаси ҳамма қитъаларда меҳнаткашлар томонидан қўллаб-қувватланмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ялпи тинчликни ва халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш йўлида хормай-толмай кураш олиб борганлиги учун унга олий мукофот — халқаро Ленин тинчлик мукофоти берилганлигини совет халқи, тараққийпарвар жаҳон жамоатчилиги ниҳоятда мамнун бўлиб кутиб олди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқлари, коммунистик ва ишчи партиялар, меҳнаткашлар, бутун планетамизнинг тараққийпарвар, тинчликсевар кучлари 25 октябрда Москвада очиладиган тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессига тайёргарлик кўрмоқдалар ва бу билан ялпи тинчликни мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишга ўзларининг тайёр эканликларини билдирмоқдалар.

Мана шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг қалбини партиямиз ва унинг ленинчи Марказий Комитети учун, тинчлик ва ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашни янада кенгайтиришга ўзининг намунали ишлари билан барча халқларни руҳлантираётган социалистик Ватанимиз учун фахрланиш туйғулари билан тўлдирмоқда.

Биз пацифистик хом хаёлларга берилмаймиз, лекин ҳозирги кунда мустаҳкам тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган кучлар нақадар катта эканлигини аниқ ва равшан кўриб турибмиз. Бизнинг дунёқарашимиз ҳаётбахш оптимизм билан суғорилган. Шу сабабли биз, кураш ҳар қанча қийин бўлмасин келажак коммунизмники эканлиги улуғ октябрь ишининг ворисларинники ва давомчиларинники эканлигини яхши биламиз.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида тинчлик программасини амалга ошириш учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун, уруш хавфи ўчоқларини тугатиш учун, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун курашни бундан буён ҳам сира бўшаштирмайди, жаҳоннинг ривожланишини орқага бурмоқчи бўлган кучларга кескин зарба бераверади. Совет Иттифоқи халқлар озодлиги учун, социализм учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашувчиларнинг интернационал бирлиги буюк ишига ҳар доим содиқ бўлиб қолади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш чоғида сўзлаган нутқида уқтириб айтганидек: «Йўлимиз тўғри йўл эканлигини, биз бирдан-бир тўғри ленинча йўлдан қатъият билан ва оғишмай олға бораётганлигимизни ички турмушимизнинг ва жаҳон воқеаларининг бутун ривожланиши яққол кўрсатиб турибди».

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг КПСС ва совет давлатининг ташқи сиёсатига бағишланган янги китобида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча ташқи сиёсий йўлининг энг асосий жиҳатлари ижодий ривожлантириб берилган, ҳозирги халқаро ривожланишнинг хусусиятлари тўла-тўкис тавсифланади, ватанимиз халқи халқаро сиёсатимизнинг вазифасини ва ролини нечоғлик яхши тушунаётганлиги яққол ва равшан кўрсатиб берилган.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг китоби мамлакатимизни социализм ва тинчликнинг синалган ленинча йўлидан дадиллик билан олға олиб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, партия Марказий Комитетининг ва Совет ҳукуматининг кундалик халқаро фаолияти билан коммунистларнинг, совет кишиларининг, бутун дунё меҳнаткашларининг чуқурроқ танишиб чиқишларига ёрдам беради.

(«ПРАВДА», 30 сентябрь).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ НАРХ-НАВО ДАВЛАТ КОМИТЕТИ ВА СССР САВДО МИНИСТРЛИГИДА

СССР Министрлар Совети топшириғига биноан СССР Министрлар Совети нарх-наво давлат комитети ва СССР савдо министрлиги 1973 йил 1 октябрдан бошлаб қуйидаги молларнинг давлат чакана нархларини камайтирди:

«Болонья» типидаги газламадан тикилган плаш ва курткалар ўрта ҳисобда — 30 процент.

Трикотаж капрон газламадан тикилган эркаклар сорочкалари ва хотин-қизларнинг блузкалари ўрта ҳисобида — 15 процент.

Хотин-қизлар учун ацетат ипакдан тикилган трикотаж кийимлар ўрта ҳисобда — 12 процент.

Тивитли синтетик ипдан тикилган устки трикотаж кийимлар ўрта ҳисобда — 20 процент.

Пероли ва шарикли авторучкаларнинг айрим моделлари ўрта ҳисобда 16 процент.

Штапель газламалардан болалар учун тикилган кийимларнинг чакана нархлари ҳам ип газлама буюмлар нархи даражасига пасайтирилди.

МУНОСИБ ҲИССА

Ангрен ГРЭСи қурувчиларининг меҳнатдаги муваффақиятларида ихтирочи ва рационализаторларнинг муносиб ҳиссаси бор. Бу ерда ижодий изланувчилар сони йил сайин ортиб бормоқда. Айни кунларда ҳар бир тўртинчи ишчи рационализатор ҳисобланади. Ҳал қилувчи йилнинг 8 ойи мобайнида турбогенераторлар машинисти Геннадий Корнеев, мастер Мамат Исроилов, электр пайвандчи Григорий Печура, инженер Василий Колмацкий, машинистлардан Инъом Бойматов, Моисей Горин ва смена бошлиғи Мирзакарим Мирзараҳимовларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилган таклифлари ҳисобига юз минг сўмга яқин иқтисодий самара олинди.

Ф. ПЕТРОВ.

БАРЧА КУЧ ВА ТЕХНИКАНИ ПАХТА ЙИҒИМ — ТЕРИМИГА САФАРБАР ЭТАЙЛИК!

ШИФОКОР — ПАХТАКОРГА МАДАДКОР

Пахтазорнинг меҳри-гиёси бор деганлари рост. Ғўзалар чаноқларида нуқра дурларини кўз-кўз қилиб, каттаю-кичикни саҳий далаларга чорлади. Пахтазорда жўшқин меҳнат палласи бошланиб кетди.

Ҳамма «оқ олтин» меҳри билан яшамоқда. Шундай долзарб кунларда оқ халатли шифокорларнинг ҳам ғайрат-ташаббуси жўш урди. Чиноз райони медицина ходимлари ҳам «Жойимиз далада — теримчилар орасида! Пахтазорларда тер тўкаётган азаматларнинг сиҳат-саломатлигидан қўз-қулоқ бўлиб, умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшамиз» деган шиорни ўртага ташладилар.

Ҳали терим мавсуми бошланмасданоқ улар ўзаро фикрлашиб, мавсумда қилинадиган ишлар юзасидан тадбирлар белгилаб олдилар. Дала шийпонларини аптечкалар, дори-дармонлар билан таъминлаш, уларга врач ва мутахассисларни бириктириб қўйиш, мавсумий боғча-яслиларда санитария режими бўйича графиклар ишлаб чиқиш шу куннинг муҳим вазифаларидан эканлиги алоҳида таъкидланди.

Бригада ва звеноларда санитария постлари ташкил этиш юзасидан яхши тадбирлар кўрилди. Айни бир вақтда санитар активлари қайта тайёрловдан ўтказилди. Хуллас, шифокорларнинг тараддуди йиғим-теримга тайёргарлик кўриш билан бирга олиб борилди. Район ижроия комитети медицина ходимларининг бу ибратли ишини маъқуллади.

— Долзарб кунлар бошланиши билан биз ўз ишимизни мавсумга мослаб ташкил этдик, — дейди марказий район касалхонасининг бош врачи Ҳатам Абдуллаев. — Амбулаторияларда беморлар қабули одатда эрталаб соат 9 дан бошланарди. Ҳозирда эса улар соат 7 дан очиб қўйилмоқда. Тушки дам олиш вақти дала шийпонлари ва болалар муассасаларидаги графикка қараб белгиланди.

Санитария активлари ҳам дала шийпонларига бириктирилди. Улар жойлардаги санитария-гигиена ҳолатини мунтазам кузатиб борадилар, тайёрланаётган таомларнинг сифатини аниқлайдилар. Медицина постларига дори-дармонларни етказиб берадилар.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Собир Раҳимов номли, Карл Маркс номли колхозлардаги медицина постлари хизматидан теримчилар мамнун бўлмоқдалар. А. Исмоилов, Р. Жўраев, У. Носиров, М. Жалилов каби шифокорларимиз бош бўлган постлар медицина бурчакларини ташкил этишди, савол-жавоб соатларини ўтказишди.

«Янгиобод» совхозига, «Москва», «Октябрь 40 йиллиги» колхозларига бириктирилган И. Хидоятов, К. Жамолбоев, А. Тожиев, Л. Пак каби жонкуяр врачлар ҳам ўз бурчларини сидқидилдан адо этиб, кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонишди.

Райондаги мавжуд 115 та бригаданинг ҳаммасида «Шифокор бурчаги» ишлаб турибди. Улар медицина асбоб-ускуналари, дори-дармонлар, фойдали маслаҳатлар берувчи қўлланма ва китобчалар билан таъминланган.

...Биз Охунбобоев номли колхознинг 5-бригадасига етиб келганимизда тушки дам олиш пайти этди. Колхозчилар, механизаторлар овқатланиб бўлиб, «савол-жавоб соатига» давра қуришган экан.

Врач Карим Абдураимов «Юқумли касалликларнинг олдини олиш» деган мавзуда суҳбат ўтказарди. У касалликнинг келиб чиқиши, зарари хусусида гапирди, маҳаллий шароитдан мисоллар келтириб, суҳбатнинг қизиқарли бўлишини таъминлади.

Шундан сўнг савол-жавоб бошланди. Бригада аъзоларидан В. Саидов, Ҳ. Қучқоров, А. Хидиров ва бошқалар ўзларини қизиқтирган саволларни беришди. Врач буларга атрофлича жавоблар қайтарди.

Бригада бошлиғи М. Раимқулов сўз олиб, медицина хизмати яхши йўлга қўйилаётганини мамнун бўлиб гапирди, пахтакорларнинг унумли меҳнат қилишда шифокорларнинг иштироки, фойдали маслаҳат ва суҳбатлари катта бўлаётганини айтди.

Бригадирнинг бу гаплари суҳбатга якун бўлди. Пахтазорда терим авж олиб кетди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозининг фельдшерлик-акушерлик пункти (мудири ўртоқ М. Ляднова) ходимлари дала механизаторлари билан яқиндан боғланганлар. Ҳозир хўжаликда 20 та «зангори кема» жавлон урмоқда. Бу агитаторларни бошқараётган механизаторларнинг ҳар бири аптечка билан таъминланди.

Колхознинг дала шийпонларида ишлаб турган медицина бурчаклари ҳам пункт оталиғида. Уларга дори-дармонлар сақланадиган шкафлар қўйилди, «Биринчи ёрдам» яшиклари келтирилди.

Пахтакорларга кўрсатилаётган медицина хизматини намунали йўлга қўйишда марказий район касалхонасининг фаолиятини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим. Бош штабга айланиб қолган бу шифохонада пахтакорларга ҳар томонлама тиббий ёрдам кўрсатиш учун ҳамма шароитлар муҳайё қилинди. Бош врачдан тортиб ҳамширагача — ҳамма-ҳамма «оқ олтин» миришкорлари хизматида.

Ж. ХЎЖАЕВ,
Область санитария маорифи уйининг бош врачи.
А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ҳолмуҳаммед Тўхтаев Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг механик-ҳайдовчиларидан. У мавсумда 100 тонна пахта териш мажбуриятини олиб астойдил ишламоқда.

А. Абалян фотоси.

„ОҚ ОЛТИН“ ИШҚИДА

«Партия XXII съезди» колхози пахта териш ва тайёрлашда Ўрта Чирчиқ районида олдинда бораётир. Хўжалик ҳар куни давлатга йиллик планнинг 5—5,5 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрламоқда.

Шунингдек колхознинг коммунист Лочин Кикнадзе, И. Ким ўртоқлар бошчилик қилаётган 40-центнерчи бригадаларда ҳар куни тайёрлов пунктига йиллик планнинг 11—14 проценти миқдорида пахта етказиб берилмоқда

Дала гвардиячиси Холмат Пардаев Ўзбекистон маркали тўрт қаторли машина бункеридан бир кунда 13—14 тоннадан пахта тўкаётир. Шунингдек Малик Аҳмедов, Акбарали Йўлдошев ўртоқлар ҳам кунига «зангори кема» бункеридан 9—10 тоннадан дур тўкишяпти. Бу азамат механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири мавсумда 150—200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олиб, суръатни кун сайин оширмоқдалар.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

ИШ АВЖИДА

Коммунист Абдурайим Турдиевни «Пискент» совхозининг 4-бўлими ишчилари уста пахтакор, тадбиркор звено бошлиғи сифатида ҳурмат қиладилар. У меҳнатсеварлиги туфайли ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда. У бошлиқ звено аъзолари бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилганликлари туфайли ҳосилдорлик йилдан-йилга ортиб боряпти. Бултур 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 26 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштирилди.

Бу йил Абдурайим Турдиевнинг нияти катта: ҳосилнинг 90 процентини машинада териб олиш, ҳосилдорликни 35 центнерга етказишдан иборат. У ўзининг «зангори кема»си бункеридан 150 тонна «оқ олтин» тўкмоқчи. Ҳозир звено даласида иш қизғин. Комсомол қизлардан Раҳима Эргашева, Шаҳриниса Худойназарова, Санобар Раззоқовалар ҳар куни 100-150 килограммдан пахта термоқдалар. Улар мавсумда 8-10 тоннадан пахта теришга бел боғлашган.

С. АҲМЕДОВ.

ТАЖРИБАЛИ ПАХТАКОР

Остонақул ота ҳозир 64 ёшда. Қотма, юзлари офтобда қорайган, меҳнатда тобланган қадди-қомати қариликка ҳали изн бермаган.

Ота жуда серҳаракат, бетиним, ишдан кўнгли тўлмагунча дам олмайди. Бирон иш билан уйига сўраб борсангиз болаларидан «дадам даладалар» деган жавобни оласиз.

Остонақул ота меҳнатни катта бахт деб билади. Меҳнат қилса кўнгли ором топади. Шунинг учун ҳам унинг бутун фикри-зикри далада. Қалби пахтазорда. Қийинчиликлардан ҳеч ҳайиқмай, бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» олиб берамиз, деб ваъда берган. Ҳозир бу ваъдани анча ошириб бажарамиз деб мўлжаллаяпти.

Бекободлик пахтакорлар шу кунларда пахта йиғим-терими суръатини қизғин жадаллатаяптилар. 2-«Далварзин» совхозида ҳар куни 4,5—5 процентга етказиб пахта тайёрланмоқда. Бунда албатта Остонақул ота Жўраев бошлиқ бригаданинг муносиб ҳиссаси бор.

Совхозда Остонақул ота Жўраевнинг номини ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки у кишиишнинг кўзини биладиган, пахтачиликнинг ипидан-игнасигача эгаллаб олган асл деҳқон. У 35 йилдан бери бригадага бошчилик қилиб келяпти. Бу бригада ҳар йили ўз мажбуриятини ошириб бажариб, пахта ҳосилдорлигини оширмоқда. Ўтган йили ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиниб, совхозда пешқадам бригадалар қаторидан ўрин эгаллади.

Бригада заршунослари бу йил 96 гектар майдонга барака уруғи қадаб, мўл-ҳосил етиштирдилар. Улар шу кунларда ҳар бир дамни ғанимат билиб, пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда уюшқоқлик билан ўтказиш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Меъзон шамоли эсяпти. Вақт ғанимат. Халқимизда «темирни қизиғида ур, ишни уйқусида бос» деган мақол бор. Ана шу ҳикматли сўзни дилига жо қилган Остонақул Жўраев бошлиқ бригада миришкорлари пахта тайёрлаш суръатини кун сайин оширяптилар. Уларнинг хирмони кун сайин қад кўтаряпти. Бригадада ҳар куни 6—7 процентдан пахта тайёрланяпти. Катта хирмон бунёд қилиш уларнинг шу кунлардаги бирдан-бир мақсадидир.

Об-ҳаво кутиб турмайди, вақт тиғиз, ҳар дақиқадан унумли фойдаланиш зарур. Ҳозиргача бригада заршунослари 250 тонналик хирмон барпо қилиб, ҳар гектар ердан олинган ҳосилни 25 центнердан оширдилар.

Моҳир механизатор Етмишали Тўрақулов икки қаторлик терим агрегатида 170 тоннадан ортиқ пахта терди. У 300 тонналик маррани кўзлаб, «пўлат от»ини олға сурмоқда. Бригадада етиштирилган ҳосилнинг 80 процентини териб бериш Етмишалининг зиммасида.

— Барака топкур, ишончимизни оқлаяпти,— дейди Остонақул ота, унинг ишидан мамнун бўлиб.

Улкан хирмонда теримчи қизлардан Манзура Тўрақулова, Баҳриниса Олтмишова, Муборак Жўраева, Малика Ҳолмирзаева ва бошқа опа-сингилларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Бригадада пахта етиштириб, бахт топган қариялар анчагина топилади. Ойзода опа Пўлатова шулар жумласидандир. У 30 йилдан бери шу далада меҳнат қилиб келади. Айни шу кунларда ҳам опа эртадан кечгача далада. Кунига 90—100 килограммга етказиб пахта термоқда. У мавсум давомида 6 тонна пахтани териб бераман, деб ваъда қилган. Ҳозиргача унинг терган пахтаси 2,5 тоннадан ошиб кетди.

Мусобақада пешқадамлик қилаётган 2-«Далварзин» совхозидаги Остонақул ота Жўраев бошлиқ бригада аъзолари терим суръатини ошириб, 5 октябрда ғалаба рапортига имзо чекиш учун ҳамма курашмоқда.

И. ЭШБЕКОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА

ШОЛИ ЎРИШ ВА ТАЙЁРЛАШ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — ўрилган майдон, иккинчи стун — шоли тайёрлаш.

Юқори Чирчиқ	46,0	14,5
Бўка	35,7	8,5
Пискент	29,4	0,7
Оққўрғон	28,8	0,7
Ўрта Чирчиқ	28,8	0,4
Янгийўл	22,6	0,3
Бекобод	21,8	4,1
Чиноз	11,0	2,0
Оҳангарон	10,0	—
Область бўйича	26,9	3,2

ИЛҒОР ТЕРИМЧИЛАР

Бу меҳнатсевар пахтазор юлдузлари «Оққўрғон» совхози 4-бўлимининг чевар теримчилари Фотима Сатторова ва Анорхон Холматовалардир. Лўппи очилган оппоқ пахталар уларнинг меҳнати, орзу-уйлари билан уйғунлашиб кетган. Толмас билакли, ҳиммати баланд бу қиз-жувонлар шу кунларда кунига 150 килограммгача пахта териб, улкан хирмонга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Суратларда: (чапдан) Фотима Сатторова ва Анорхон Холматовалар.

Х. Аввалов фотолари.

ҚИШЛОҚ МАКТАБЛАРИ КОМСОМОЛЛАР ОТАЛИҒИДА

Областимиз қишлоқларидаги 707 та мактабда ҳозир қарийб 256 минг ўқувчи таълим олмоқда. Қишлоқ мактабларини тамомлаб чиқаётган минглаб ўқувчилар институт ва техникумларда сиртдан ўз билимларини оширмоқдалар, техникани бошқариб, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти мўл кўллигини таъминламоқдалар.

Комсомоллар қишлоқ мактабларига оталиқ ёрдами кўрсатиб, ўқув муассасалари моддий-техника базасини мустаҳкамлашда, ўқув ишлари савиясини оширишда, давоматни яхшилашда муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Кейинги 4,5 йил мобайнида комсомоллар ёрдами билан кўплаб мактаблар, 180 та ўқув кабинети, 47 та фото лаборатория ва бошқа объектлар қурилди. Чирчиқ электро-химия комбинати, Ўзбекистон металлургия заводи, Ангрен ГРЭСи, Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати комсомол ёшлари кўрсатаётган оталиқ ёрдамидан қишлоқ мактабларининг коллективлари беҳад мамнундирлар.

Шу ўринда Чирчиқ шаҳар комсомол комитети бошлаган ташаббусни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз бўлар эди. Шаҳардаги ҳар бир йирик комсомол ташкилоти қишлоқ мактабларига оталиқ ёрдами кўрсатиш юзасидан 1973—1975 йилларга мўлжаллаб тузилган тадбирларга эга. Комсомоллар тез-тез қишлоқларга чиқиб, ўқувчиларга ва педагогларга зарур ёрдамларни кўрсатмоқдалар. Электрохимия комбинати комсомоллари бу йил Ўрта Чирчиқ районидаги 4 та мактабга 12 та ўқув кабинети, 2 та устахона, 3 та буфет қуриб бердилар, 3 та спорт майдончаси, 2 та пионерлар хонасини тартибга келтирдилар, концертлар қўйиб бердилар.

Қишлоқ мактабларига ёрдам кўрсатиш юзасидан ўтказилган ойликка 20 августда якун ясалди. Ойлик давомида область комсомоллари кучи билан 16 та мактаб, 8 та мактаб-интернат, 123 та ўқувчилар уйи ремонтдан чиқарилди, кўплаб ўқув кабинетлари ва устахоналар қайта ускуналанди.

Бу рақамлар ва фактлар область комсомол комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида тилга олинди. Пленумда область комсомол комитетининг биринчи секретари О. У. Исҳоқов «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ умумий таълим мактабларида иш шароитини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан область комсомол ташкилоти олдида турган вазифалар» ҳақида доклад қилди. Докладчи ва музокарада қатнашган Чирчиқ шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари А. Соипов, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози партия комитетининг секретари А. Утамалиев, Бекобод район халқ маорифи бўлимининг мудири А. Абдувоҳидов, Тошкент трактор заводи комсомол комитетининг секретари В. Дедиков ва бошқа ўртоқлар қишлоқ мактабларига кўрсатилаётган оталиқ ёрдамини янада кучайтиришга кўмаклашувчи қимматли таклифларни ўртага ташладилар.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди ва қишлоқ мактабларига амалий ёрдам кўрсатиш бўйича белгиланган тадбирлар тасдиқланди.

Пленумда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари И. Т. Юсупова нутқ сўзлади.

СОВХОЗ МАНФААТИГА ЗАРАР ЕТКАЗИЛМАСИН

ЎЗБЕКИСТОН ССР АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ҚУРИШ ВА ФОЙДАЛАНИШ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ЙЎЛ ҚУРИЛИШИ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИ ДИРЕКЦИЯСИ ДИҚҚАТИГА.

Ер — хазина, битмас-туганмас бойлик ва халқ фаровонлиги манбаидир. Яқинда бўлиб ўтган область Совети сессияси «Областда Ер кодексига риоя қилиш тўғрисида»ги масалани кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қилди. Сессия қарорида ердан унумли фойдаланиш, унинг ҳосилдорлигини муттасил ошириб бориш ва кўз қорачиғидек асраш зарурлиги алоҳида уқтириб кўрсатилди. Ердан фойдаланиш доимо район, поселка ва қишлоқ Советлари диққат марказида туриши зарур.

Кейинги йилларда областимиз миқёсида ишлаб чиқариш объектлари ва турар жой бинолари қурилиши жуда катта кўламда олиб борилмоқда. Бу объект ва бинолар учун табиийки, анчагина ер майдонлари ажратилмоқда. Ер кодексига биноан, саноат ва қурилиш ташкилотлари учун ажратилган экин майдонлари ўрни янги ва фойдаланилмай ётган ерларни ўзлаштириш ва қишлоқ хўжалик оборотига киритиш йўли билан тўлдириб турилиши керак. Экин майдонларининг қисқаришига асло йўл қўйиш мумкин эмас.

Бундан ташқари, республика ҳукуматининг қарори билан бирон бир колхоз ва совхознинг экин майдони қурилиш ташкилотлари учун ажратиб берилганда хўжаликнинг манфаатини ҳисобга олиб, ҳар икки томон ўртасида тенг кучга эга бўлган шартнома тузилади ва томонлар бу шартномада кўрсатилган мажбуриятларини белгиланган муддатларда бажаришлари шарт қилиб қўйилади.

Республика ҳукуматининг кўрсатмасига асосан Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг 3,08 гектар сабзавот экилиб келган ер майдони Тош майдалаш-саралаш фабрикасига борадиган темир йўл қурилиши учун ажратиб берилди. Қурилиш ишини амалга ошириш Ўзбекистон Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлигига қарашли Йўл қурилиши материаллари комбинати зиммасига юкланди. Шу муносабат билан ер участкасини ажратиб бериш вақтида совхоз билан комбинат ўртасида шартнома имзоланди. Шунга биноан Йўл қурилиши материаллари комбинати ўз маблағи ва материаллари ҳисобига совхоз учун жуда зарур бўлган қуйидаги ишларни бажариб бериш мажбуриятини олди:

«Чортоқ» каналини темир йўл изи бўйлаб қайта қуриб бериш.

«Чортоқ» канали устидан сув ўтадиган тўртта дукер қуриш.

Темир йўл устидан автомашина ва от-арава ўтиш жойи қуриш.

«Чортоқ» каналига кўприк қуриб бериш.

Аммо комбинат дирекциясининг бу ишга эътиборсизлик билан қараши туфайли, қурилиш ишлари пайсалга солинмоқда. Бунинг натижасида совхозга катта моддий зарар етаяпти.

«Қорасув» совхози цех партия ташкилотининг секретари О. Маҳмудхоновнинг редакцияга йўллаган хатига кўра, Йўл қурилиши материаллари комбинати ҳозирга қадар шартномада кўрсатилган ишлардан фақат биттасини, «Чортоқ» каналини қайта қуриш ишини бажарган, холос. Аммо канал сифатсиз қурилганлиги ва ундан белгиланган миқдорда сув оқмаслиги туфайли район сув хўжалиги мутахассислари томонидан брак қилинди.

Комбинатнинг айби билан сабзавот етиштириб келинаётган 10 гектар ерга мана икки йилдирки сув келмай қолди. Бунинг натижасида совхоз йилига 190 тоннадан сабзавот ҳосилидан маҳрум бўлиб қолмоқда. Буни пулга айлантириб ҳисоблаганда икки йил ичида совхоз 30780 сўм зарар кўрди.

«Қорасув» совхози дирекцияси Йўл қурилиши материаллари комбинатидан ўз зиммасига олган қурилиш ишларини муддатида сифатли бажаришни ва совхозга етказилган моддий зарарни тўлашни қатъий талаб қилади.

Ташкилотлараро тузиладиган шартномалар ўз муддатида сўзсиз бажарилиши шарт. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида мўл-кўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун кураш қизғин тус олган бир пайтда совхоз манфаатларига зарар етишига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Бу ишга тегишли ташкилотлар аралашишлари керак. Йўл қурилиши материаллари комбинати шартномада кўрсатилган мажбуриятларини бажаришини тезлаштириши керак. Акс ҳолда совхозга ва бинобарин халқ хўжалиги планининг бажарилишига катта зарар етиши мумкин.

Б. ШОНАЗАРОВ,
Е. МОРДУХАЕВ.

КАЛИНИН районидаги «Қорасув» совхози сабзавоткорлари бу йил фидокорона меҳнат қилиб, мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари, мева ва узум етиштирдилар. Суратда: (чапдан) бригада бошлиғи Эркин Исмоилов помидорни кўздан кечирмоқда. Иккинчи суратда кекса соҳибкор Эргаш Ҳайдаров узумзорда. Учинчи суратда: 12 ўрнига 23 тоннадан бодринг етиштирган 7-бригада аъзолари О. Пўлатов ва Р. Пирматовларни кўриб турибсиз.

Ж. Тўраев фотоси.

Ёзувчи Мумтоз Муҳамедов Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси. Унинг ижодида совет кишиларининг, Қуролли Кучларимизнинг гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган шиддатли жангларда кўрсаган мислсиз қаҳрамонликлари кенг ўрин олган. Мумтоз Муҳамедов яқинда ҳарбий-ватанпарварлик мавзуига бағишланган «Чақмоқ» романини тугатиб, нашрга топширди. Қуйида шу романдан парча ўқийсиз.

МУМТОЗ МУҲАМЕДОВ

ОЙДИН БУЛОҚ

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Бадбашара ёт кишиларнинг бири кўзлари ичига кирган, новчадан келган «ингичка» лақабли Фон Штаммер, иккинчиси, гирдиғумдан келгани унинг жаллоди эди. Султонали асирда, уларнинг чангалида. Уларни кўриб Султонали хушёр тортди. Лабларини қимтиб, Фон Штаммерга назар ташлади.

«Нима учун комендантни хўжайин дейишади? Қанақа хўжайину?— деб ўйлади Султонали. Ахир бу ўз оти билан Фон Штаммер-ку. Эй, гитлерчи фашистлар ўзларини шунақа хўжайин деб эълон қилишади-да. Йўқ, йўқ, асло бундай бўлиши мумкин эмас!»

Султонали яна кўзини чирт юмиб олди. Шуниси дуруст, ўйлашга, хаёл суришга осон. Айниқса дарахт ўтказиш тўғрисида ўйласа бўлади. Балки бу ерга тутқин бўлиб келишдан олдинги баҳорда экқан кўчатларини ўйлар, у яшайдиган тоғли жойларнинг иқлими бутунлай бошқача эмасми? Тоғларда фасллар ёнма-ён яшашади. Бир томонда қор, иккинчи бир томонда жилғалар шарқираб оқади, ён атрофи кўмкўк майсазор, ҳу ана у пастда қуёш тафтига бардош беролмаган ўтўланлар қовжираб, қуруқ пичанга айланган... Қоя устида тик, қомат кериб турган чўпон теварак атрофга қараб турли фасллар нишонасини кузатяпти...

— Ҳушингга келдингми, аблаҳ табиатшунос? Ё ҳамон соқов одамдек без бўлиб тураверасанми? — ҳитоб қилди Фон Штаммер.

Султонали чиндан ҳам табиатшунос эди. Уни фашистлар билиб олишган эди. У кўзини очди-ю, аммо индамади. Жим тураверди. У энди бошқа нарсалар тўғрисида ўйлади. Хаёл-аралаш қайси ҳолатда ётганини унутмоқчи бўлди.

...Назарида нозик ниҳоллар, ўнқир-чўнқир тоғ бағрига тирмашиб, осмонга интилишади. Бутоқчаларини силкитиб янги марраларга ҳужум қилишарди.

— Жаноб комиссар истаган тилингизда гаплаша оламиз-ку, шундай эмасми, ахир?

Бу маккор комендант, исми жисмига монанд «ингичка» лақабли Фон Штаммернинг хириллдоқ овози эди.

Султонали бир-икки дақиқа индамай турса, гитлерчи хўжайиннинг тоқати тоқ бўлиши турган гап эди.

Фон Штаммер буни пайқади шекилли, осойишталик билан гап бошлади:

— Ўзингизни ёмон ҳис қилаяпсизми?

У раҳмдил одамнинг ниқобини кийиб, гўё ўжарликдан воз кечгандай, деди:

— Айб ўзингизда. Асирлигингизга тан беришингиз керак. Душмансиз, шуни билингки, сизни тақдирингиз, қолаверса, ҳаётингиз ҳам ўз қўлингизда.

Султонали индамади. Тўғриси комендантнинг сўзини писанд қилмади. Унинг хаёли узоқ-узоқда, мингларча километр нарида, Ўзбекистонда эди.

Ажаб, бу кунларда у туғилиб ўсган ўлкада ҳаёт қандай кечаётганкин? Радиодан берилаётган узуқ-юлуқ хабарларга кўра одамлар кеча-кундуз меҳнат билан банд. Мамлакатнинг ҳамма ёғида халқ тинмай, ғайрат кўрсатиб ишлаяпти. Қани энди уни ўз кўзи билан кўрса... Табиатни ўзгартириш ҳақидаги режаларни амалга оширса...

Султоналининг «ўрмончилик плани» рўйхатга олиниб архивга ташлаб қўйилгандир, албатта. Кимнинг қўли тегади ҳозир бунақа ишларга? Ахир юрт алғов-далғов бўлиб турибди-ку.

Орадан зум ўтмай яна ўша совуқ «ингичка» одамнинг саволи фикрини бўлди.

— Сиз комиссар бўлган ўрмонда неча киши бор?

Бу сафар комендантнинг овози ўзгариб томоғига суяк тиқилган итдай хириллаб гапирди. Бу унинг охирги саволи бўлса керак.

Султонали кўзини очди. Ҳа, у ўйлаганча бор. Фон Штаммер йиртқичдек ириллаб, муштини тугиб комиссарга ташланди.

— Демак, комиссар ҳеч нарса айтмоқчи эмас, жавоб бергиси келмайди, шундайми?

Энди комендант «раҳмдиллик»дан бутунлай воз кечди. Ер депсиниб ёнидаги жаллодга буюрди:

— Эсини «жойига» келтир у исқиртни!

Яна ҳушидан кетди Султонали. Босинқирагандай буваси билан бўлган икки манзара хаёлини чўлғаб олди.

... Буваси томорқада экқан ниҳолларни кўздан кечириб:

— Истасанг кўпроқ умр
кўрмоқни,
Унутма кўпроқ ниҳол экмоқни.

деб ғингиллаб айланиб юрарди. У баҳорда экқан кўчатларидан бирининг олдига бориб, дерди:

— Бечора мурғак, бардош беролмасдан, совуқ уриб кетипти-ку. Вақт-бевақт келиб хабар олади деб менга ишонгансанда. Айб мен қарияда, умрингга зомин бўлибман. Кўз-қулоқ бўлишиб турролмаяпман. Зеро, ўзинг ҳам нозиккина эдингда.

Шунингдек буваси девол томонга ўтди. Марзага экилган бир ниҳолнинг шохчасини чирсиллатиб синдирди.

— О, жониворей, сувсираб қолибсан-да, афсус, нобоб жойга қўндирган эканман сени, тамом энди. аслида пайванд қилишим керак экан, — дерди.

Буваси дарахтлар билан бемалол сўзлашарди. Аммо Султонали дарахтлар унинг тилини қандай тушунишаркин, деб таажжубланди. Дарахтларнинг жавобини буваси қайтарди: — «Шундайми? Бу йил кўп ҳосил бераман дегин?».

Ҳа. Буваси дов-дарахтлар билан шу қадар дилкашлик қилишардики, Султонали ҳайрон қоларди.

Бундай манзара узоқ ўтмиш хотираларни Султоналининг кўз олдига келтирди, — чўл-биёбонларнинг нима кераги бор? дерди бобоси, — Инсон бир парча ернинг қадрига етиб эртадан кечгача ундан ҳосил олиш ғамида, Мирзачўл бўлса Сирдарёнинг икки қирғоғига жойланиб, ҳуснбузарлик қилиб, чўзилиб ётибди. А, лаббай? Сен Султонбой шу тўғрида ҳеч ўйлаб кўрганмисан?

Бува шундай деди-ю, қўлини соябон қилиб чўлларнинг у бошидан бу бошига ташлангандек бўлди. Бошини қуйи солиб, узоқ тин олди.

Султонали аввалари ўйлаб кўрмаган бир сирни очгандек хаёлини йиғиштириб кулимсиради. Неча юз минг фарғоналиклар, тошкентликлар, Қорадарё, Нориндарё, Сирдарёдан сув чиқариш учун қанчадан-қанча каналлар қазишди. Кетмон, бел, чўкмол билан қазишди. Замбил билан тупроқ ташишди. Кечалари гулхан ёқиб ишлашди. Халқ ҳашарикарнай, сурнай, ноғора, чирманда билан, ўйин кулги билан бошланди.

Ҳеч ким чарчаганини билмасди. Ҳашарга Султонали ёш бўлса ҳам ўз ҳиссасини қўшган эди. Дастлаб чўлдан узиб олинган уч юз минг гектар ерни пахтазор қилишмоқчи эди. Дарҳақиқат бу ишга бобоси илҳом берган эди. Аммо уни бобосининг замондоши, Ўзбекистон Марказий Ижроия Қўмитасининг биринчи Президенти Йўлдош Охунбобоев, Марказкомнинг котиби Усмон Юсуповлар рўёбга чиқарди. Улар «чўлнинг нима кераги бор одамларга. Келинглар, унга ҳужум бошлайлик» — деб халқни ҳашарга кўтаришган эди.

— Қизиқ, уч юз минг гектар ердан қанчаси пахтазор, қанчаси боғ, бўларкин-а? — деб сўрагандн бобоси.

— Юз минг гектар боғ қиламиз дедилар, Охунбобоев ота, — жавоб қилди Султонали.

— Ишонса бўлади, Йўлдош ота айтган бўлса ишонавер, ўғлим.

Буваси билан қилган суҳбати Султоналининг эсида умрбод сақланиб қолган.

...Фон Штаммернинг кабинети ҳамон жим-жит. Сукунатни яна ўша, комендантнинг ўшқириғи бузди.

— Калтакла, мажбур эт, бу хунаса файласуф ўрмончини.

Фон Штаммер дераза тагига ўзини олиб, орқаси билан ўгирилиб олди. Буйруғининг бажарилаётганлиги асирнинг оҳ-войи инграшидан билиниб турарди.

Комендант Султоналини савалаётган жаллодга далда бериб, орқасига қайрилди. Комиссарнинг тепасига келди:

—Шуни билиб қўйки, ўлигинг қолса ҳам гапиртираман... Мен ҳарфма-ҳарф, сўзма-сўз бўлса ҳам ичингдан гапни суғириб оламан. Эшитаяпсанми? Омбир билан суғириб оламан!

Султонали Арслонов чурқ этмади, у энди ҳушидан кетганди. Оғзидан қон оқиб, ранги тобора бўзарарди.

Фон Штаммер нимагадир ўз қилмишидан чўчиди. Стол устидаги қўлқопини ҳам олмасдан хонадан тез чиқиб кетди.

Мудҳиш зулмат чўкди.

Спорт

ИСОҚОВНИНГ ТЎПИ

«Пахтакор» футболчилари мамлакат чемпионатининг навбатдаги йигирма бешинчи тур учрашувида Марказий Армия спорт клуби командасини қабул қилдилар. Ўйин пахтакорчиларнинг устунлиги билан ўтди. 16-минутда Тўлаган Исоқов меҳмонлар дарвозасига тўп киритди. Танаффусдан кейин мезбонларнинг ҳужуми янада активлашди. Бироқ, Исоқов ўрнига майдонга тушган Лисаковский, команда капитани Абдураимов ҳамда Фёдоровларнинг бир неча зарбаларини москвaликлар дарвозабони Астаповский усталик билан қайтарди. Армиячилар ҳам ҳисобни тенглаштириш учун кўп ҳаракат қилдилар. Бир марта Дударенко тепган тўп штангадан қайтди. 1:0 ҳисоби ўзгармади.

Бу турда умуман майдон эгалари муваффақиятли қатнашишди: «Спартак» — «Динамо» (Минск) — 2:0, «Карпати» — «Днепр» — 3:2, «Қайрат» — «Зенит» 0:0. 11 метрлик зарбаларга кўра олмаоталиклар 5:2 ҳисобида енгдилар. Бир кун аввал бўлган учрашув натижалари қуйидагича:

«Динамо» (Москва) — «Динамо» (Тбилиси) — 4:1, «Динамо» (Киев) — «Шахтёр» — 2:1, «Торпедо» — «Арарат» — 0:1, «Заря» — СКА — 3:1.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

КОМАНДАЛАР	Ў	Ю	М	Т	О
Арарат	25	17	8	45—22	32
Динамо К	25	17	8	41—20	31
Заря	25	13	12	32—19	25
Динамо М	24	15	9	35—26	25
Шахтёр	25	14	11	25—23	25
Днепр	25	16	9	31—32	24
Динамо Тб	25	14	11	31—27	23
Спартак	24	13	11	30—27	23
ЦСКА	25	14	11	28—30	23
Қайрат	25	15	10	23—33	23
Зенит	25	10	15	27—23	17
Торпедо	25	8	17	24—29	16
Пахтакор	25	9	16	30—37	16
Динамо Мн	25	8	17	17—32	13
Карпати	25	8	17	25—47	13
СКА	25	8	17	17—34	11

Пахтакорчилар навбатдаги ўйинни Минскда маҳаллий динамочилар билан 7 октябрда ўтказадилар.

ИККИНЧИ ЎРИН

Республика мактаб ўқувчиларининг XXIII спартакиадасида Тошкент областининг велосипедчилар ва енгил атлетикачилар командалари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар Ўзбекистон спартакиадалари тарихида биринчи марта пойтахт спортчиларидан ўзиб кетиб, биринчи ўринни олдилар.

Умуман спортнинг бу программасига 25 километрга шахсий, 75 километрга команда, 100 километрга группа пойгалари киритилган эди. 25 километрлик пойгада область вакили спорт мастерлигига номзод М. Асқаров 35 минут 55 секунд вақт билан спартакиада чемпиони бўлди. Унинг командадош дўстлари Н. Решетов, А. Годуновлар 3—4 ўринларни олдилар. Улар команда биринчилигида ғолиб чиқишди.

75 километрга группа пойгасида область вакили спорт мастери 17 ёшли А. Богачев 1 соат 56,5 секунд натижа кўрсатди ва чемпион бўлди. М. Асқаров ундан бор-йўғи 0,1 секунд орқада қолиб, иккинчи ўринни олди. Кейинги группа пойгасида ҳам областимиз вакилларига тенг келадиган команда топилмади.

Ўсмирларимиз енгил атлетика программасининг 22 тури, қизларимиз 14 турида қатнашиб, энг кўп очко жамғардилар. Волейбол, баскетбол, қўл тўпи бўйича учинчи ўринларни олдилар.

«Старт» стадиони кураш майдончасида ўтказилган классик курашдан шахсий биринчилик Тухтабоев, Тожибоев, Бўриев, Сайфиддиновларнинг муваффақияти билан тугади. Улар иккинчи ўринни эгаллашди.

И. Қуроотовани сузиш мусобақаларининг қаҳрамони бўлди дейиш мумкин. У программадаги 100, 200, 400 метрларга сузишда ғалабага эришди. Умумкоманда биринчилигида сузувчилар учинчи ўринни олдилар.

Спорт гимнастикаси бўйича СССР спорт мастери программасида қатнашган область вакили, Ўзбекистон ССР терма командасининг аъзоси Ф. Аозалова биринчи ўринни эгаллади. Мерганлар ҳам яхши қатнашишди. Аммо бадиий гимнастика, шахмат, футбол бўйича мусобақаларда аввалги спартакиададаги мавқеларини бериб қўйдилар.

Умуман область командаси Тошкент шаҳри вакилларидан кейин иккинчи ўринни эгаллаб, Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг иккинчи даражали дипломи, ёрлиғи ва кубоги билан тақдирланди.

Н. НУРМУҲАМЕДОВ.

Жаҳон янгиликлари

ТИНЧЛИКСЕВАР ВА РЕАЛИСТИК ЙЎЛ

Матбуот ва жамоатчилик КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Тошкентда ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқи Совет Иттифоқи турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва ҳамкорлигидан иборат ленинча йўлга бундан буён ҳам амал қилишга ва тинч-тотув яшаш принципларн барча қитъаларда халқаро ҳаётнинг мустаҳкам қоидаси бўлиб қолишига эришишга қатъий қарор берганлигини исбот этади, деб ҳисобламоқда.

БОЛГАРИЯ.

«Земеделско знаме» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Л. И. Брежневнинг нутқида ҳозирги вазият чуқур таҳлил этилганлиги, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг сўзлари программа аҳамиятига эга бўлганлиги туфайли бу нутқ жуда катта қизиқиш туғдирди. Бу нутқ ҳозирги халқаро вазиятнинг асосий проблемаларини, бу проблемаларни ҳал этиш йўллари ва воситаларини, шунингдек СССРнинг сиёсати доим зўр сабот-матонат ва принципиаллик билан кўзда тутган ғоят олижаноб мақсад ва вазифаларни баён қилиб беради».

ПОЛЬША

«Глос праци» газетаси редакцион мақоласида бундай деб ёзади: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Тошкентда сўзлаган нутқи Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатни ўтказишга қатъий аҳд қилганликларини тасдиқлади. Ҳозирги вақтда кўпгина сиёсий, дипломатик ва ижтимоий соҳаларда ижобий ўзгаришларни мустаҳкамлаш, халқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш жараёнини кенгайтириш ва тинчлик ҳамда халқлар хавфсизлиги учун керакли заминлар бўлишини таъминлаш йўлида кураш олиб борилмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг XXVIII сессияси, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашининг иккинчи босқичи ва тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган жаҳон конгресси ҳозирги кунда бу курашнинг энг муҳим соҳаларидир.

ҲИНДИСТОН

«Нэшнл Геральд» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Совет Иттифоқи Осиёда тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик сиёсатини амалга оширмоқда».

Тинчлик ва бирдамлик Умумҳиндистон ташкилотининг раиси, мамлакатнинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоби К. Д. Малавия ТАСС мухбирига бундай деди: «КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Тошкентда сўзлаган нутқи Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик мустаҳкам дўстлик эканлигини исбот этувчи далилларнинг яна биридир».

(ТАСС, 28 сентябрь).

КОМБОДЖА. Пномпень қўмондонлиги мамлакат фронтидаги оғир вазиятдан кейин аҳолини шошилинч равишда ҳарбий хизматга сафарбар қилабошлади. Ҳар куни юзлаб кишилар хизматга чақирилмоқда. Аҳоли зўраки бу сафарбарликка қарши чиқмоқда. Суратда: зўрлаб хизматга чақирилганларнинг оилалари қариндош-уруғлари билан хайрлашиш учун Пномпендаги чақириқ пунктига келишди.

ТАСС фотохроникаси.

ҚОТИЛЛАРНИНГ ҚЎЛИ УШЛАНСИН!

ЛУИС КОРВАЛАННИНГ ҲАЁТИ ХАВФ ОСТИДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Информация агентликларининг Сантьягодан хабар беришича, Чили ҳарбий хунтаси Чили Коммунистик партияси Бош секретари Луис Корвалан қамоққа олинганлигини ва у ҳарбий трибунал деб аталмиш трибунал қўлига топширилганлигини эълон қилди. Маълумки, бу трибунал чилилик кўп ватанпарварларни ўлимга ҳукм қилган.

Чилидаги исёнчилар Луис Корвалани хунта излаётган халқ бирлиги блокига кирган партиялар раҳбарларининг рўйхатига киритган эдилар.

Агентлик таъкидлайдики, Чили Компартиясининг Бош секретари дарҳақиқат қамоққа олинган бўлса, унинг ҳаёти жиддий хавф остида қолади.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг миллий раиси Генри Уинстон ва АҚШ Коммунистик партиясининг бош секретари Гэс Холл Чили ҳарбийлари Чили Коммунистик партиясининг бош секретари Луис Корвалландан ўч олиш таҳдидига қарши оммавий норозилик кампаниясини бошлашга даъват қилдилар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 17.20 — МОСКВА. 18.25 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Мультфильм. 18.55 — Доим тайёр! 19.25 — Ахборот. 19.40 — **Шашмақом** (телефильм). 20.45 — Ахборот. 21.05 — Пахта терими илғорларига Қизил байроқлар. 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Оламда нима гап? 22.50 — **Ўз ҳақингда менга сўзлаб бер** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 12.30 — МОСКВА. 12.35 — Янгиликлар. 12.45 — Болалар учун кўрсатув. 13.15 — **Оддий воқеа** (фильм-спектакль). 16.10 — Ўқув кўрсатуви. 18.35 — Фильм-концерт. 19.00 — Спорт кундалиги. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 22.30 — Музика олами. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Илмий-оммабоп фильм. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Беш йиллик маршрутлари. 20.30 — **Циклон тунда бошланади** (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/X да **Қонли тўй**, 4/X да **Менинг жаннатим** (кеч соат 7 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Иван Анисимов раҳбарлигидаги ўргатилган айиқлар аттракциони** (кеч соат 7 ярнмда) **шанба кунлари — кундуз соат 3 ва кеч соат 7 ярнмда; якшанба кунлари** — (кундуз соат 12, 3 ва 7 ярнмда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Мени кўрасиз ҳали — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10.00, 14.00, 18.00, 21.45).

Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 13.00, 17.00, 19.00), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Гул ва тош (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Тузалмас одам — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Тартиб учун қилинган жиноят — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Сангам — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Сандон ёки болға (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қулфсиз эшик — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Угай она — «ЧАЙКА» (тоқ соатларда).

Жодугар (12.00, 16.00, 20.00), **Текумзе** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Привалов миллионлари (2 серия) — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ун икки стул — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (14.30, 20.45).

Қора бўри — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

Бугун

ОЛТИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

2/X да — **ҚАЧОНГАЧА МОЙ ЕЙСАН**,
3/X да — **БЕШ КУНЛИК КУЁВ**,
4/X да — **ҚАЧОНГАЧА МОЙ ЕЙСАН**,
5/X да — **БЕШ КУНЛИК КУЁВ**,
6/X да — **БЕШ КУНЛИК КУЁВ**,
7/X да — **ОЙДИН** (кундуз соат 12 да), **ҚАЧОНГАЧА МОЙ ЕЙСАН** (кеч соат 7 ярнмда),
9/X да — **ТРИБУНАЛ**,
10/X да — **БЕШ КУНЛИК КУЁВ**,

Спектакллар кеч соат 7 ярнмда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ ҲИСОБЛАШ ИШЛАРИ БОШ БОШҚАРМАСИГА

иқтисодий информацияларни механизациялаштириб ишлаш бўйича инженер ва бош инженерлар (ҳисоблаш механизацияси ва иқтисодий кибернетика), моддий-техника ва капитал қурилиш бўлимларига катта инженерлар, инженерлар ва иқтисодчилар

ҚЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй. Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808 пропаганда ва адабиёт, санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши ва ахборот, спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги ва фан мактаб, олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64634
В. 1820.
Р—02724.